

СЕКЦІЯ 1. ДЕТЕРМІНАНТИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ФІНАНСІВ ТА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ

Борисова Л.Є.

к.е.н., доц. кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВІТЧИЗНЯНУ БАНКІВСЬКУ СИСТЕМУ

В сучасних умовах розвитку цифрової економіки електронні сервіси стали складовими більшості підприємств усіх галузей та сфер, у тому числі фінансової сфери. Новий тип економіки поступово трансформує усі її елементи: засоби зв'язку, логістику та різні форми взаєморозрахунків між контрагентами тощо. Це також торкнулось фінансової сфери, особливо банківську систему. З одного боку, такі зміни є позитивними та покращують зв'язок банку та клієнту, з іншого боку, такий швидкий процес «цифровізації» може викликати певне коло проблем в економічній безпеці функціонування сучасної банківської системи. Дослідження потребують як негативні аспекти для мінімізації їх впливу, так і позитивні – для їх подальшого розвитку.

Одним з позитивних напрямів, який безумовно потребує розвитку та інтеграції у вітчизняну банківську систему, це OpenBankingLab – спільна інкубаційна програма ОТП Банку, НБУ та 1991 OpenDataIncubator, яка першою в Україні запропонувала та почала просувати концепцію відкритого банкінгу [1]. В рамках програми НБУ і ОТП Банк надали доступ до відкритих даних і корпоративних API (Application Programming Interface – Інтерфейс прикладного програмування), на базі яких стартапи розробили та адаптували свої продукти [1]. У основі концепції Openbanking лежить два документи: PSD2 (Payment Services Directive 2 – Платіжна сервісна директива) — друга директива Європарламенту і Єврокомісії, регулююча ринок онлайн-платежів і онлайн-

Проблемні аспекти функціонування фінансової системи України в умовах дестабілізаційних процесів банкінга в Європі та OpenBankingRemedy, перелік пропозицій британського Управління по захисту конкуренції (СМА), яка орієнтована на створення системи прозорого банківського обслуговування[2]. Одна з ключових технічних вимог Директиви, що впливають на зміни фінансового ринку та банківської системи, — це відкриті API. Це означає, що банки тепер зобов'язані відкрити доступ до платіжних рахунків своїх клієнтів для фінансово-технічних компаній (фінтех компанії), які для них, виступають конкурентами.

API - це спосіб спілкування і обміну інформацією комп'ютерних програм між собою. На основі команд і запитів різні програмні засоби взаємодіють між собою, виконуючи певні команди. Завдяки цьому, дані, з відома клієнта в цілях дотримання законодавства по захисту персональних даних GDPR (General data protection regulation-Загальне регулювання захисту даних), використовуватимуться для створення інноваційних продуктів на ринку фінансових послуг [2]. Для того, щоб ця директива була введена в Україні, необхідні провести ряд змін[3]:

По-перше, змін потребує законодавство, починаючи з Закону України «Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг» та Закону України «Про платіжні системи і переказ коштів в Україні», крім того внутрішні нормативні акти, які регулюють діяльність фінансового ринку.

По-друге, подальшого розвитку потребує інфраструктури фінансового ринку (особливо платіжного ринку), особливо, коли фінтех компанії все більше домінують на ринку банківських послуг, замінюючи класичні банківські послуги.

По-третє, наявність дієвого правового поля для забезпечення технічної готовності учасників ринку відкривати API.

За роки функціонування вітчизняної банківської системи рівень загроз економічній безпеці банків сягає небезпечних значень, тому прийняття рішення щодо застосування в банківській сфері хоч і новітніх, прогресивних технологій може призвести до поглиблення кризових явищ і унеможливити збалансування системи власними коштами. Імплементация нововведень задля доступності

Проблемні аспекти функціонування фінансової системи України в умовах дестабілізаційних процесів цифрових технологій є об'єктивними явищами в економіці, які відповідають напрямам зазначеним у «Цифровій Адженді України – 2020»[4]. Але, подібні нововведення необхідно проводити розумно та обачно, тому що кардинальні зміни в банківській системі представляють певні загрозу розвитку вітчизняної економіки у підсумку. Оскільки фінансова система та її складові, такі, як банківська, є невід'ємною частиною економіки, інновації мають тенденцію створювати невизначеність [5]. Наприклад, поява кредитної карти в 1950-х роках корінним чином змінило покупки, але також і заснувало культуру заборгованості по споживчому кредиту в Америці, сек'ютеризація розширила ринки капіталу в 1980-х, але призвела потім до кризи.

Сьогодні банківська система України стоїть на порозі великих перетворень. Саме тому банківська система повинна їх врахувати, врахувавши усі ризики: вдосконалюючи законодавчу базу, з одного боку, задля належного регулювання банківської діяльності та забезпечення належного захисту банківських даних - з другого боку. Позитивним аспектом у процесі впровадження інновацій у банківських послугах є те, що при складній економічній ситуації, саме вони здатні стати інструментом, який забезпечить подальший розвиток українського банківського сектору та сприятиме створенню конкурентоспроможного банківського продукту в «середовищі» домінування фінансово-технічних компаній та великих технічних гігантів (Google, Facebook, Amazon), які володіють прихильністю великого кола користувачів для втілення фінансових інструментів.

Список використаних джерел

1. Проект OTP OpenBankingLab отримав нагороду за внесок у розвиток сфери стартапів в Україні, 2018. Офіційний сайт OTP Банка. URL: <https://www.otpbank.com.ua/news/177376/>
2. Банки все ближе к Европе. IBAN почти в Украине, что дальше? 2019. Офіційний сайт Інформаційного агентства Ліга Бізнес інформ. URL: <https://www.liga.com.ua/news/177376/>

Проблемні аспекти функціонування фінансової системи України в умовах дестабілізаційних процесів
[//finance.liga.net/bank/opinion/banki-vse-blije-k-evrope-iban-pochti-v-ukraine-cho-dalshe](http://finance.liga.net/bank/opinion/banki-vse-blije-k-evrope-iban-pochti-v-ukraine-cho-dalshe)

3. Бондаренко Л. П., Політило М. П.. Банківські інновації як необхідність ефективного функціонування банківського ринку. *Інвестиції: практика та досвід* 2018, №3 С.5-8

4. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: Розпорядження від 17.01.2018 № 67-р. Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>

5. Tech'sraidonthebanks. *The Economist*. 2019. May 2nd, Retrived from: <https://www.economist.com/leaders/2019/05/02/techs-raid-on-the-banks>